

Granlundin liikkumissuunnitelma
LUONNOS 26.10.2021

Sisältö

1	Resurssiviisautta työmatkaliikenteeseen	2
2	Suunnitteluprosessi	3
3	Olosuhteet ja nykyinen liikenne.....	4
4	Motivoivat haastattelut	6
5	Toimenpiteet	8
5.1	Vähäpäästöinen autoilu	9
5.2	Työsuhde-edut.....	9
5.3	Työmatkaliikunnan olosuhteet	9
5.4	Viestintä ja perehdytys	10
5.5	Kampanjat ja kannustus.....	10
5.6	Etätyö.....	10
5.7	Työasiointimatkat	11
5.8	Vastuulliset hankinnat	11
	Liite: Työmatkakyselyn tulokset	12

Lisätietoja

Siina Hara, Granlund Oy

Ville Voltti, Mobinet Oy

1 Resurssiviisautta työmatkaliikenteeseen

Työpaikan olosuhteet ja käytännöt kannustavat työntekijöitä viisaisiin liikkumisvalintoihin

Työpaikkojen liikkumisen ohjaus on toimintaa, jossa työntekijöitä kannustetaan tekemään resurssiviisaita liikkumisvalintoja. Tavoiteltavia kulutapoja ovat kävely, pyöräily ja joukkoliikenne. Tarpeelliset automatkat voi tehdä vähäpäästöisellä kalustolla noudattaen taloudellista ajotapaa ja etätö poistaa matkustustarpeen kokonaan.

Granlund-konsernissa on Suomessa yhteensä 13 tytäryhtiötä ja emoyhtiö, joissa työskentelee noin 1000 asiantuntijaa valtakunnallisesti. Granlundilla on Suomessa yhteensä 27 toimipaikkaa.

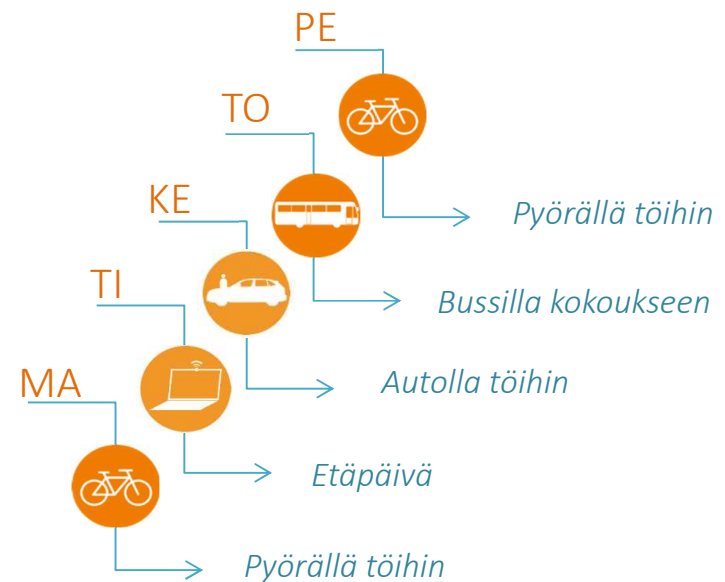
Granlundilla on kunnianhimoiset vastuullisuus- ja ympäristötavoitteet, joiden saavuttamiseksi Granlund on halunnut tarkastella työmatkaliikku- miseen liittyviä toimintatapojaan, ideoita ja et- siä uusia mahdollisuuksia ja ratkaisuja sekä kodin ja työpaikan väliseen liikkumiseen että työasia- matkoille.

Työn tavoitteena on lisätä kestävästi liikkumisen suosiota ja samalla edistää työntekijöiden hyvin- vointia.

Granlundin työmatkaliikenteen suunnittelua on tehty tiiviissä yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa. Jyväskylän toimipiste on toiminut pilotti- kohteena, jossa on tutkittu yksilötason motiiveja

ja haasteita ja kehitetty motivoivaan haastatte- luun perustuvaa toimintamallia. Hankkeelle on myönnetty liikkumisen ohjauksen valtionavus- tusta.

Tilanteet muuttuvat – valinnat vaihtuvat

2 Suunnitteluprosessi

Työmatkakysely

Työmatkaliikkumisen nykytila kartoitettiin henkilöstökyselyllä, josta saatiin muun muassa työmatkojen kulkutapajakauman ja CO₂-päästöt työskentelyn pohjaksi ja ympäristöraportointia varten. Johtopäätökset henkilöstökyselyn tuloksista tehtiin työpajassa, jossa olivat edustetuna sekä emoyhtiön että tytäryhtiöiden johto.

Kokeilut

Hankkeen yhteydessä toteutettiin sähköpyörä- ja joukkoliikennekokeilut, joilla madallettiin kynnystä siirtyä kestävämpiin kulkutapoihin. Myös yhteiskäyttöautojen kokeilumahdollisuutta on selvitetty.

Keskustelukierros konsernin yhtiöissä

Työmatkakyselyn tuloksia ja paikallisia toimenpiteitä käsiteltiin yhtiökohtaisesti laatu- ja vastuullisuusasiantuntija Siina Haran johdolla. Keskustelukierroksella muodostui kuva koko konsernin tilanteesta yhtiötasolla.

Motivoivat haastattelut

Motivoiva haastattelu on yhteistyöhön perustuva vuorovaikutusmenetelmä, jolla pyrittiin vahvistamaan motivaatiota valita kestäviä kulkutapoja. Menetelmää sovellettiin liikkumiseen koeluonteisesti ensimmäistä kertaa. Haastatteluihin osallistui 20 henkilöä Jyväskylän toimipisteestä.

Toimenpideohjelma

Suunnitteluprosessin pohjalta laadittiin luonnos toimenpideohjelmaksi, joka viimeisteltiin työpajassa yhdessä emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johdon kanssa. Toimenpideohjelma sisältää sekä konsernitason linjauksia että paikallisesti toteutettavia toimenpiteitä.

Granlundin työstä vastasi laatu- ja vastuullisuusasiantuntija Siina Hara. Työryhmän tukena toimi Mobinet Oy, joka vastasi henkilökuntakyselystä, haastatteluista, työpajojen toteutuksesta ja liikkumissuunnitelman valmistelusta. Mobinet Oy:ssä työn projektipäällikkönä toimi Ville Voltti.

3 Olosuhteet ja nykyinen liikenne

Työmatkakyselystä tietoa suunnittelun pohjaksi

Granlundin koko henkilökunnalle suunnattuun työmatkakyselyyn saatiin 622 vastausta ja vastausaktiivisuus oli 55 prosenttia. Kysely toteutettiin maaliskuussa, mutta kysymykset koskivat vuoden 2020 syyskuun tyypillistä arkiviikkoa. Kysely tuotti määrällistä tietoa työmatkaliikenteen nykytilasta ja päästöistä, mutta myös paljon ideoita ja monipuolisia mielipiteitä. Tulokset on laajennettu yhtiöittäin kuvaamaan koko henkilöstöä.

Kaksi kolmasosaa työmatkasta kuljettiin autolla

Työmatkojen keskipituus oli 20 km ja mediaani 11 km. Henkilöstöstä 90 %:lla on taloudessa auto, 82 %:lla on käyttökelpoinen polkupyörä ja 44 %:lla on joukkoliikennelippu.

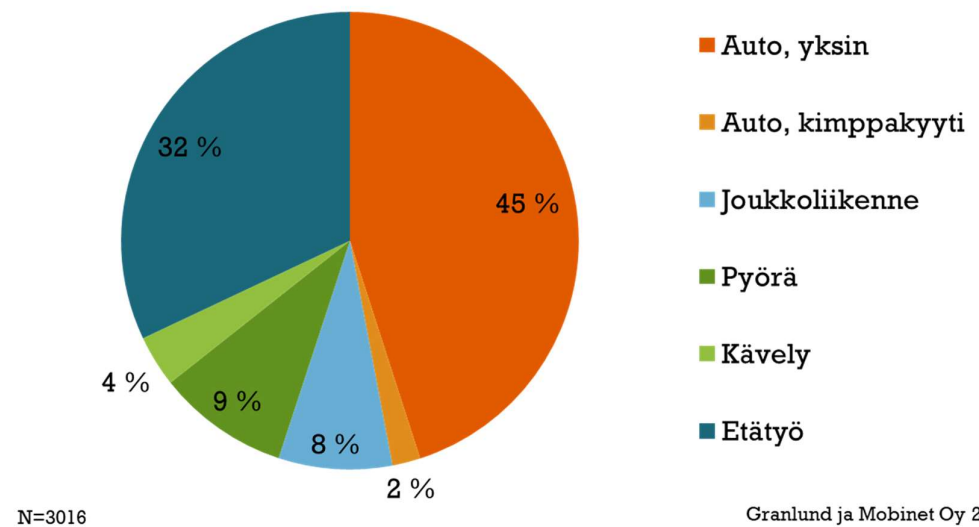
Kaksi kolmasosaa työmatkoista kuljettiin autolla, mutta kun koronaepidemian myötä selvästi kasvanut etätöy osuus otetaan huomioon, auton kulkutapaosuudeksi saadaan hieman alle puolet.

Kulkutapajakauma vaihtelee huomattavasti yhtiöittäin. Yksin autolla tehtyjen työmatkojen osuus oli pienimmillään alle 30 % ja suurimmillaan yli 80 %. Joukkoliikenne on merkittävä kulkutapa pääkaupunkiseudulla ja Tampereella, mutta muissa toimipisteissä sen osuus on lähes mitätön.

Koronaepidemia toi etätöy

Koronaepidemian takia noin puolet henkilöstöstä teki työnsä kokonaan etänä. Tulevaisuudessa jopa 70 % henkilöstöstä haluaisi oman harkintansa mukaan tehdä etätöitä vähintään 2 päivää viikossa.

Työmatkojen kulkutapajakauma

Granlund ja Mobinet Oy 2021

Työmatkojen päästöjä voitaisiin vähentää jopa 27 %

Granlund konsernin työmatkaliikenteen päästöt ovat 564 000 kgCO₂ vuodessa tai henkilöä kohti laskettuna 495 kgCO₂/hlö vuodessa. Päästöt syntyvät lähes pelkästään henkilöautoliikenteestä.

Päästövähennyspotentiaalia arvioitiin perustuen vuoden 2020 tyyppillisen syyskuun arkiviiikon matkoihin ja henkilökunnan omiin näkemyksiin siitä, miten oma työmatka olisi mahdollista tehdä. Kyselyn mukaan yli 70 % työntekijöistä kokee voivansa tulla töihin myös jollain muulla kulkutavalla kuin autolla.

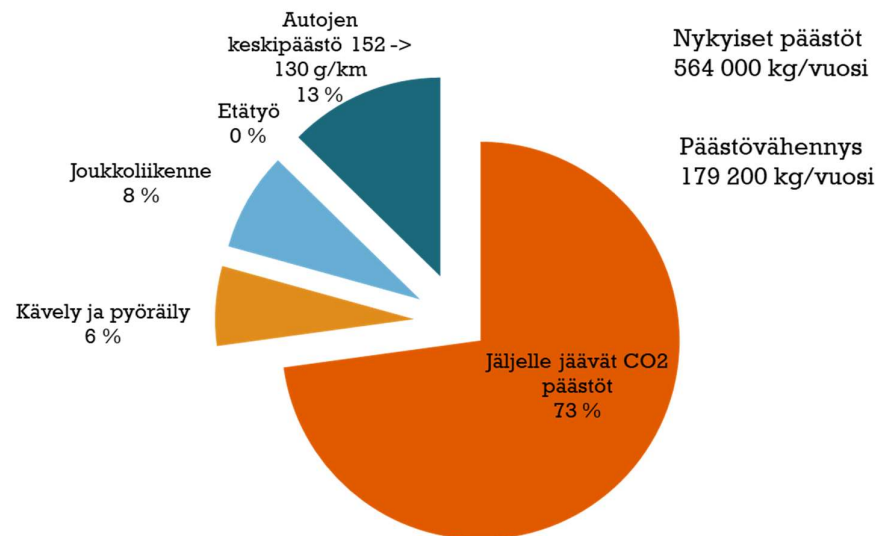
Tutkimus kuvaa vuoden 2020 syyskuun tilannetta, joten koronavirusepidemiasta johtuva etätyösuositus näkyy tuloksissa. Paluu toimistolle epidemian laantuessa tulee lisäämään työmatkoja ja siten myös työmatkaliikenteen päästöjä.

Matkustaminen työasioissa

Granlundin henkilöstöstä 13 % matkustaa työasioissa päivittäin tai lähes päivittäin ja 27 % vähintään kerran viikossa. Yleisimmät kulkutavat ovat oma auto, kimppakyydit ja joukkoliikenne kaupunkiseuduilla.

Työasiamatkustuksen viemää aikaa, kustannuksia ja päästöjä voisi vähentää muun muassa korvaamalla matkoja etäneuvotteluilla, mitä on jo koronaepidemian myötä paljon tapahtunut. Huomattava määrä työntekijöitä käyttäisi työpaikan yhteiskäyttöautoa tai -pyörää, jos sellainen olisi tarjolla.

Päästövähennyspotentiaali kodin ja työpaikan välisillä matkoilla 27%

N=3016

Granlund ja Mobinet Oy 2021

4 Motivoivat haastattelut

Haastatteluilla syvennyttiin yksilötason muutospotentialiin

Motivoiva haastattelu on muun muassa terveydenhuollossa käytetty yhteistyöhön perustuva vuorovaikutusmenetelmä, jolla pyritään löytämään ja vahvistamaan motivaatiota elämäntapamuutokseen. Menetelmää sovellettiin nyt ensimmäistä kertaa kestävän liikkumisen edistämiseen.

Kestävistä kulkutapavalinnoista puhuttaessa autoilijalle herää usein epäily, että arki hankaloituu kohtuuttomasti. Kun henkilö oivaltaa ja ilmaisee itse omat tarpeensa ja kykynsä, kulkutapamuutoksen onnistumisen todennäköisyys paranee.

Työmatkaliikenteen ja työasiamatkojen muutospotentialiin syvennyttiin haastattelemalla 20 henkilöä Jyväskylän toimipisteestä. Haastateltavien joukosta karsittiin etukäteen tunnetut aktiiviset työmatkapyöräilijät, joten kaikki haastatellut kulkivat työmatkansa pääosin henkilöautolla.

Muutokseen löydettiin sekä potentiaalia että motivaatiota

Haastatteluissa tunnistettiin kahdeksan työntekijää, jotka löysivät haastattelun aikana niin vahvan motivaation aloittaa työmatkapyöräily, että tämä voitiin kirjata ylös henkilökohtaiseksi suunnitelmaksi. Lisäksi kolmella tunnistettiin muutospotentialia, jonka toteutuminen vaatisi vielä motivaation vahvistumista.

Jos työmatkoilla ei havaittu muutospotentialia, tai jos aikaa oli jäljellä, haastatteluissa käytiin läpi myös työasiamatkustusta. Yhdeksän haastateltavaa löysi mahdollisuuksia liikkua kestävämmiin työtehtävissä. Koronatilanteen johdosta syntyneet etätyökäytännöt olivat muutos, joihin monet haastateltavat olivat tyytyväisiä, ja joita he halusivat jatkaa tilanteen palatessa normaaliksi.

Lopulta peräti kuusitoista kahdestakymmenestä haastateltavasta tunnisti itsessään potentiaalia muuttaa liikkumistottumuksia kestävämpään suuntaan.

16/20 haastatellusta
tunnisti itsessään potentiaalia
kestävään liikkumiseen

8/20 haastatellusta
suunnitteli aloittavansa
työmatkapyöräilyn

4/8 työmatkapyöräilyä
suunnitelleesta todella
aloitti työmatkapyöräilyn

Yllättäviä motiiveja ja esteitä

Motivaatio kulkutapamuutokseen on usein henkilökohtainen, kuten oman kunnon kohentuminen pyöräillessä, mutta yksilötason haastatteluissa tuli esiin yllättäviäkin motiiveja ja esteitä. Esimerkiksi työpaikan yhteiskäyttöauton varaamisen ja käytön hankaluus on yleensä nähty esteenä, mutta parissakin haastattelussa tilanne kääntyi päinvastoin, kun matkalaskuihin ja kilometrikorvauksiin liittyvä hallinnollinen vaiva nousikin yhteiskäyttöauton käytön motiiviksi. Eräällä haastateltavalla syy auton käyttöön työmatkoilla oli niinkin erikoinen kuin vakituksen pysäköintipaikan puute kotona.

Havainnot vahvistavat erään haastateltavan palautteen, jonka mukaan henkilökohtaisessa haastattelussa mielipiteitä tulee paremmin kailta ja eri näkökulmista. Yhteisessä tilaisuudessa mielipiteet saattavat muokkaantua muiden näkemysten mukaan.

Mukava paussi työpäivään. Laittoi miettimään omaa liikkumista, siltä kantilta hyödyllinen.

Haastatteluilla saatiin aikaan muutos

Haastattelujen vaikutuksia seurattiin järjestämällä toinen haastattelukierros, jolla tavoitettiin 16 haastateltua 3–4 kk ensimmäisen haastattelun jälkeen. Lyhyellä haastattelukierroksella selvitettiin, onko tavoiteltuja liikkumisen muutoksia toteutunut tai vakiintunut.

Työmatkapyöräilyä suunnitelleista haastatteluista jopa puolet eli neljä henkilöä oli todellakin aloittanut työmatkapyöräilyn. Näin ollen kaikista haastatteluun osallistuneista 20 % oli alkanut liikkua aiempaa kestävämmän.

Ihan hyvää herättelyä. Tuli käytyä läpi omia ajatuksia liikkumisesta, kun normaalisti vaan kulkee miten kulkee eikä ajattele asiaa.

Iso plussa siitä, että työnantaja on kiinnostunut henkilöstön asioista ja sai miettimään kestävästä liikkumisesta.

Haastatteluista hyvää palautetta

Lähes kaikki haastateltavat kokivat haastattelun positiivisena ja hyödyllisenä. Seurantahaastatteluissa kysyttiin lopuksi asteikolla 0–10, haluaisiko vastaaja suositella vastaavaa haastattelua kollegalleen. Jopa 38 % antoi suositelluudeksi 9–10 ja 50 % suositelluudeksi 7–8.

Erittäin hyvä haastattelu. Herätti ajatuksia siitä, että autolle on vaihtoehtoja - se välillä tuppaa unohtumaan.

Ei erityistä hyötyä muttei myöskään fanaattista tuputtamista, vaan ihan asiallista keskustelua.

Hyvä asia, että työnantaja haluaa edistää kestävästä liikkumisesta, vaikka itse autoileekin ja on pääosin etätöissä.

5 Toimenpiteet

Kestävää liikkumista edistetään monipuolisilla käytännön toimenpiteillä

Suunnitelmaan on koottu toimenpiteet, joilla Granlund mahdollistaa kestävän liikkumisen ja kannustaa siihen. Suunnitelma sisältää sekä uudenlaisia toimintatapoja että konkreettisia parannuksia olosuhteisiin.

Toimenpiteitä viedään eteenpäin sekä konsernitasolla että yhtiöissä riippuen toimenpiteen luonteesta.

Tämä suunnitelma ohjaa kehittämistyötä ja tarvittavat päätökset tehdään tapauskohtaisesti erikseen.

Liikkumissuunnitelman toimenpiteet	Vastuutaho
Vähäpäästöinen autoilu	
Sähköautojen latauspisteet	yhtiöt
Työsuhdeauton hankintasäännöt	konserni
Työsuhde-edut	
Työmatkasaldo	konserni
Työsuhdepyörä	konserni
Pysäköintipolitiikka	konserni ja yhtiöt
Työmatkaliikunnan olosuhteet	
Sosiaalitulojen parannukset	yhtiöt
Pyöräpysäköinnin kehittäminen	yhtiöt
Viestintä ja perehdytys	
Kestävä liikkuminen esillä paikallisesti	konserni ja yhtiöt
Kestävä liikkuminen osaksi perehdytystä	konserni ja yhtiöt
Kampanjat ja kannustus	
Kestävän liikkumisen kokeilut	yhtiöt
Askelkisa ja kilometrikisa	konserni ja yhtiöt
Oman henkilöstön kampanjat	konserni
Etätyö	
Hybridityöskentely	konserni
Hajautetut työskentelytilat	konserni ja yhtiöt
Työasiointimatkat	
Matkustussääntö	konserni
Yhteiskäyttöiset liikkumisvälineet työasiamatkoille	yhtiöt
Vastuulliset hankinnat	
Vastuullisuus hankintaohjeessa	konserni
Seuranta	
Toimenpiteiden toteutuminen	konserni
Vaikutusten seuranta	konserni

5.1 Vähäpäästöinen autoilu

Sähköautojen latauspisteet

Konsernin omissa kiinteistöissä, eli Malmin pääkonttorilla sekä Kuopiossa, lisätään **sähköautojen latauspisteitä** vuosina 2021–2023.

Vuokratoimistoilla Espoossa, Lohjalla, Riihimäellä, Hämeenlinnassa, Jyväskylässä, Lahdessa ja Mikkelissä **selvitetään vuokranantajan halukkuutta toteuttaa latauspisteitä ja pyritään edistämään asiaa neuvotteluteitse.**

Työsuhdeauton hankintasäännöt

Konsernin **työsuhdeauton hankintasääntöjä päivitettiin vähäpäästöisemmiksi.** Päästörajoja kiristettiin, tarjolle tuli taloudellinen kannustin hybridin valintaan sekä edellytys käyttötapaselvitykselle, jonka tarkoitus on varmistaa ja sitouttaa diesel- ja kaasuautoilijat uusiutuvan polttoaineen valintaan. Myös Hämeenlinnan yhteiskäyttöautoon luvattiin tankata jatkossa uusiutuvaa dieseliä.

5.2 Työsuhde-edut

Työmatkasaldo

Konsernitasolla on vuodesta 2020 alkaen suositeltu, että kaikille työntekijöille on tarjolla **työmatkasaldo.** Konsernitasolla linjataan nyt, että työmatkasaldo on tarjolla kaikille työntekijöille. Samoin linjataan, että työmatkasaldoa voi hyödyntää samanaikaisesti työsuhdepyörän tai pysäköintipaikan kanssa.

Työsuhdepyöräetu

Työsuhdepyöräetu on tarjolla koko konsernissa osana kokonaispalkkaa, verotusarvoltaan korkeintaan 100 €/kk. Työsuhdepyöräetua voi hyödyntää samanaikaisesti työmatkasaldon tai pysäköintipaikan kanssa.

Pysäköintipolitiikka

Pysäköintipaikkoja on ollut työntekijöille tarjolla maksutta. Pysäköintipaikoista on paikoin pulaa (lähinnä Malmilla) ja tilanteeseen on pyritty vaikuttamaan siten, että työmatkasaldo ja työsuhdepyöräetu ovat käytettävissä vain, jos työntekijä ei käytä pysäköintipaikkaa. **Pysäköintipolitiikkaa arvioidaan vuonna 2022** kiinnittäen huomioita muun muassa paikkojen riittävyyteen, työpaikan saavutettavuuteen ja ympäristötavoitteisiin.

5.3 Työmatkaliikunnan olosuhteet

Sosiaalitulojen parannukset

Mahdollisuuksia **kehittää pesu- ja pukeutumis-tiloja** selvitettiin tai selvitetään vuokranantajan kanssa Riihimäellä, Vaasassa, Alavudella ja Seinäjoella. Yksi käytännön toimi, joka toteutettiin Mikkelissä, on hakanen puku- ja pesutilan oveen yksityisyyden/viihtyisyyden turvaksi.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen

Pyöräpysäköinnin kehittämistä selvitettiin tai selvitetään tarkemmin Kuopiossa, Lahdessa, Jyväskylässä ja Mikkelissä. Jyväskylässä vuokranantaja järjesti kyselyn jälkeen lukitun ja kuluvalvotun pyöräsäilytyksen sisätiloissa.

5.4 Viestintä ja perehdytys

Kestävä liikkuminen esillä paikallisesti

Tytäryhtiöissä toimitusjohtaja nostaa **paikallisesa kuukausipalaverissa** tai vastaavassa yhtiön yhteisessä tilaisuudessa kestävää liikku- mista esiin. Aiheina:

- työmatkakyselyn keskeisiä tuloksia
- saatavilla olevat työsuhdeliikkumisen edut, yhteiskäyttöpyörät ja -autot
- fasilitetteihin liittyvät kehitystarpeet, jos yhtiön työntekijöiden vastaukset sen osoittivat tarpeelliseksi.

Kestävä liikkuminen osaksi perehdytystä

Kaikissa tytäryhtiöissä sovittiin, että yhtiön laatu- ja ympäristövastaava kertoo uusille työntekijöille **kestävän liikkumisen asioista osana laatu- ja ympäristöperehdytystä**. Sama käytäntö on tarkoitus ottaa myös emoyhtiössä käyttöön osastoittain.

5.5 Kampanjat ja kannustus

Kestävän liikkumisen kokeilut

Jyväskylässä järjestettiin toukokuun kestänyt **sähköpyöräkokeilu** ja lokakuussa Linkki **joukko- liikennekokeilu**. Vastaavien kestävän liikkumisen kokeilujen toteuttamista edistetään muis- sakin toimipisteistä.

Askel- ja Kilometrikisat

Granlund on osallistunut **Askelkisaan** syksyllä 2021 sekä vuosittain **Kilometrikisaan ja sen Ket- jureaktioon sekä Talvikilometrikisaan**. Näihin tapahtumiin osallistumista jatketaan ja kam- panjoita tuetaan viestinnällä ja esimerkiksi pal- kinnoin.

Oman henkilöstön kampanjat

Suunnitellaan omalle henkilöstölle suunnattua kestävän liikkumisen kampanjointia ja kannus- teita.

5.6 Etätyö

Hybridityöskentely

Granlundilla julkaistiin elokuussa **hybridityös- kentelyn** malli, joka korostaa joustavuutta ja vapautta valita. Jatkossa roolin ja tehtävien niin salliessa koko henkilöstöllä on mahdollisuus työskennellä 100 % konttorilla kuten ennen pandemiaa tai 2–3 päivänä viikossa etänä.

Hajautetut työskentelytilat

Pääkaupunkiseudulla henkilöstöllä on mahdolli- suus käyttää Spacent-työskentelytiloja. Myös Granlundin omia toimitiloja on käytetty jous- tavi, esimerkiksi Porvoossa on ollut n. 10 hen- kilön etätyöpiste ja Granlund isännöinnin neu- votteluhuoneet ovat olleet myös emoyhtiön työntekijöiden varattavissa.

Hajautettujen työtilojen käytäntöjä kehitetään edelleen ja selkiytetään.

5.7 Työasiointimatkat

Matkustussääntö

Matkustussäännössä linjataan selvemmin keskeisten kulkutapojen valinnan edellytyksistä. Matkan voi tehdä pyörällä, joukkoliikenteellä tai kävellen silloin kun kyseinen kulkutapa on tarkoituksenmukainen, vaikka matka-aika ei olisi pienin mahdollinen. Matka-ajan tavoitteena tällöin normaalisti sopimusehtojen mukaan.

Yhteiskäyttöiset liikumisvälineet työasiamatkoille

Kaupunkipyörien käyttöönottoa harkitaan tulevalle 2022 kaudelle Lahdessa, Tampereella ja pk-seudulla.

Paikallisliikenteen **matkakortin** hankintaa työasiamatkoille selvitetään Oulussa.

Yhteiskäyttöauto on käytössä työasiamatkoja varten pääkonttorilla Malmilla sekä Hämeenlinnassa. Yhteiskäyttöautoista kiinnostuneita yhtiöitä oli seitsemän neljästätoista. Yhteiskäyttöautojen käyttöönottoa selvitetään ja kokeillaan paikallisesti konsernin tuella.

5.8 Vastuulliset hankinnat

Vastuullisuus hankintaohjeessa

Elokuussa konsernin johto hyväksyi muuttojen, isojen remonttien ja muiden merkittävien toimitilamuutosten yhteydessä huomioitavista **vastuullisuusasioista tarkistuslistan osaksi hankintaohjetta**. Tarkistuslista tulee käydä läpi merkittävässä toimitilamuutoksissa. Listassa on huomioitu mm. henkilöstötilat, pyörien pysäköinti, sähköauton latausmahdollisuus, kiinteistön tarjoamat kestävä liikumisen palvelut sekä toimiston sijainti.

5.9 Seuranta

Toimenpiteiden toteutuminen

Laatu- ja vastuullisuustiimi seuraa toimenpiteiden toteutumista keväällä 2022 ja tämän jälkeen vuosittain.

Vaikutusten seuranta

Vaikutusten seurannassa käytettäviä mittareita ovat työmatkojen kulkutapajakauma ja -päästöt, työmatkasaldon ja työsuhteyörien käyttäjämäärät, työsuhteyörien käyttövoimat ja päästöt, kilometrikorvaukset sekä liikematkustuksen kustannukset ja päästöt. Mittareiden kehitystä seurataan vuosittain ja ne julkistetaan henkilöstölle.

Liite: Työmatkakyselyn tulokset

